

כתבה שניה בסידרה על ארויחי המילחמה. אלה הם האנשים והמיפעלים המכונים בלשון הנקייה של הפירסומים הרישמיים, ספקי אישרד הביטחון

על פי חישוב של 80 ימי לחימה, כפול 100 אלף חיילים, החשבון מגיע ל-8 מיליארד יון ימי לחימה. אם עולה מיונו של חייל 1200 לירות ליום, משמעות הדבר שהמוון להאכלת חיילי צה"ל בעת הלחימה עלה 10 מיליארד לירות לפחות. כל הכסף זרם תוך חודשיים לביסוחם של כמה יצרני-מוון וספקי-מוון ישראליים.

אך המון הוא רק חלק קטן מעלות-התחזוקה של חייל בצה"ל. על כך צריך להוסיף את הוצאות הביגוד והכביסה, הס"ע, טיפול רפואי, דואר, תרבות, ביטוח, שכר ועוד.

לחייל מילואים יש סעיף נוסף, חשוב ביותר: דמי הביטוח הלאומי המשולמים לו אחרי השירות. נראה שלא יהיה זה חשבון מופרך, אם יוערך מחיר החזקתו של חייל אחד לחודש ב-1500 דולר — כולל שכר הביטוח הלאומי. על פי חשבון זה — ובהתחשב בכך שלא כל החיילים במלחמת הלבנון היו אנשי-מילואים — ניתן להעריך כי מחיר האחזקה של הצבא ב-80 ימי הלחימה שעברו עד להתחלת הפינוי בביירות הוא זה: 70 אלף חיילי מילואים, כפול חודשיים וחצי, כפול 1500 דולר = 262.5 מיליון דולר.

החזקת חיילי הצבא הפדיר וצבא הקבע אולי עולה קצת פחות,

המחיר והריוח

ארבעה חיילי הצוות של הטנק הזה משועממים קצת. הם ישבו בהמתנה מזה שלוש שעות. "בואו, נפתח איזו חמישיה". אמר התותחן. הטנקישר הזדחל לביטנו של הטנק והוציא חסימת קרטון מלבנית. הנהג קפץ למטה והצית מדורה קטנה, כדי להרתיח עליה מים לקפה. ה"מט"ק פתח קופסת תירס בגרגירים. הוא אכל כמה כפות. "מי עוד רוצה?" הוא שאל. לא היתה תגובה. הוא השליך את הקופסה, שהיתה כמעט מלאה, אל השריח. בינתיים כבר היתה קופסת הסרדינים פתוחה, והנהג, ליד המדורה שהצית, פתח לעצמו קופסת "לוף" המכילה קציץ-בשר. תוך 20 דקות לא נשארה קופסה אחת שלמה במנת הקרב.

מחנות כאלה הם שכחים ביותר. מנת קרב, הקרוייה "חמישיה", אמורה להספיק לחמישה חיילים ליום שלם. אך רק ל-עיתים רחוקות זה המצב. בדרך-כלל מתי-כלות החמישיות בקצב מהיר מזה בהרבה. בשעת מילחמה לא עולה על דעתו של איש לחסוך באוכל.

100 אלף

חיילים

מנת-מוון של חייל מחושבת בצה"ל לפי 650 לירות ליום. מתירה של חמישיה הוא 3250 לירות. אך יהיה זה מיטעה לחשב על-פי בסיס זה את מחיר המון של חיילי צה"ל. כאשר הצבא אינו מצוי בתנועה ובקרב ממש, פועלים מיטב-חיי-השדה, שבהם משמשות מנות-הקרב רק בסיס. עליהן נוספות "מנות קשות" — ארוז, סוכר, קמח וכו'. לצבא מסופקים גם בשר, ירקות, לחם, ולמעשה כל מיצרכי המון. נראה, כי חישוב הלוך-בשבון שמחיר מיונו של חייל בצה"ל ליום אחד הוא 1200 לירות, יהיה ריאלי.

כדי לחשב כמה עלה מיונו של חיילי צה"ל במלחמת הלבנון, צריך להעריך כמה חיילים השתתפו במלחמה. זאת צריך לעשות בכל מיקרה, כדי להעריך מה מחירה של המלחמה. צה"ל אינו מפרסם נתונים אלה, ולפיכך יש להסתמך לצורך זה על מקורות זרים.

בפירסומים הרבים על הקרב סביב בני-רות, נאמר בעיתונות-יח"ץ פעמים רבות, כי על בירת לבנון צרו שלוש אוגדות של צה"ל. בפירסומים אלה דובר גם על שתי

שכן גוייסו גם חיילים רבים ליחידות עור שונות הכפופות למטכ"ל, כגון שוטרים צבאיים, אנשי תובלה ואפסנאות, נהגים, ואפילו אנשי יחידת דובר-צה"ל. נוסף לכך גוייסו חיילי מילואים גם ליחידות חיל-האוויר וחיל-הים. לפי פירסומי המכון ב-לונדון, מונה חיל-האוויר הישראלי 28 אלף חיילים, מהם 7000 חיילים סדירים והיתר אנשי-קבע. אנשי המילואים שגוייסו נוספים על מיספר זה. המכון הלונדוני נוקב במיספר של 9000 אנשי חיל-הים מהם 3300 אנשי הצבא הסדיר.

נראה כי עי-פי הנתונים הללו, אפשר להביא בחשבון כי כמיליארד חמת הלבנון השתתפו באופן ישיר בערך 100 אלף חיילים ישראליים — ברובם חיילי מילואים.

אוגדות נוספות שפעלו בגיורה המרכזית ובגיורה המזרחית, ועל אוגדה אחת-הועלתה לרמת-הגולן בתחילת המלחמה, כדי להרתיע את הסורים מפני התקפה ב-גולן.

בסך הכל מדובר בשש אוגדות. על פי נתונים שפורסמו על ישראל על-ידי המכון הבינלאומי ללימודים אסטרטגיים בלונדון בשנת 1981, מונים כוחות היבשה של צה"ל 135 אלפי חיילים, הנחלקים ל-11 אוגדות משוריניות. כלומר: בערך 12 אלף חיילים בכל אוגדה משורינית. על-פי חשבון זה, השתתפו במלחמת הלבנון 72 אלף חיילים באוגדות המשוריניות. אלא שזה, כמובן, אינו המיספר הכולל.

• הארץ 24.9.1981

מאת שלמה פרנקל

וניתן להעריך כי מחיר ההחזקה של הגייסות שדחמו בלבנון ושהיו ברמת הגולן מגיע ל-262.5 מיליון דולרים בערך. אך זהו המחיר עוד בטרם התחילה ה-מלחמה עצמה: בטרם זוו הטנקים, בטרם ירד התותחים, ועוד לפני שנפגעו הפצור-עים. מחיר ההחזקה של כוח-האדם הוא הסעיף הזול ביותר בחישוב מחירה של המלחמה.

שעת-טיסה

שני מיליון

על-פי נתוני המכון הלונדוני, כוללות 11 האוגדות של חיל-היבשה 33

בכתבה הראשונה בסידרה נערך החשבון, שעליפיו עלו שני ימי המלחמה האחרונים בכיורות לא פחות מעשרה מיליארד שקלים, ונחשפו הכזבים שהפיץ משרד-הביטחון על מחירה הזול, בביכוכו, של מלחמת הלבנון. ריווחיהם של ספקי משרד-הביטחון — תעשיית הנשק, המון, הבגדים והתרופות, כמו גם היבואנים וסוכני-הנשק — מהווים אחוז מסויים ממחירה הכולל של המלחמה. יתכן שעדיין אין מיליונרים חדשים בעיקבות מלחמת הלבנון, אך אין ספק שהיא העשירה מאוד את המיליונרים הוותיקים.